

משרד החינוך

דגשים בנוגע לפרסום הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון

1. ההצעה הזאת לפתרון בחינת הבגרות בעברית היא דוגמה, ובה כמה אפשרויות לפתרון השאלות הפתוחות, אך היא אינה ממצה. במהלך הבדיקה ייתכן שייעשו שינויים ו/או הרחבות באפשרויות התשובה שמעריכי הבחינה יקבלו.
2. בפתרון שלהלן מובאות עיקר הסוגיות שהיו טעונות ליבון, אך יודגש כי בפתרון זה אין תשובות מלאות ומקיפות, המזכות בניקוד מלא. נדגיש כי מטבע הדברים ציון המבחן מורכב גם מגורמים נוספים שאינם מובאים בפתרון זה, ובהם: רמת ההתבטאות וניסוח התשובה, הקפדה על כללי הדקדוק והכתיב, התמקדות בעיקר, התבססות נכונה וראויה על הטקסט ועוד.
3. אם יתברר שנפלה טעות בהצעת הפתרון, תפורסם בתוך זמן סביר הצעה מתוקנת, והצעת הפתרון המתוקנת תהיה המחייבת. **טל"ח** (טעות לעולם חוזר) – בהצעת הפתרון עלולות ליפול טעויות, ואין בה כדי לחייב את מעריכי הבחינה לקבל תשובה שגויה.
4. על פי חוזר מנכ"ל טוהר הבחינות – תשע"ה/ה'9ד, נבחנים בבחינת הבגרות מחויבים לפעול על פי נוהלי טוהר הבחינות כדי להבטיח הליך בחינות אמין, הוגן ושוויוני. אם יתעורר חשד שנבחן הפר את טוהר הבחינות, יחל הליך של **החשדת הבחינה**, כמפורט בחוזר.

[קישור לחוזר המנכ"ל](#)

בהצלחה לנבחנים ולנבחנות!

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 075281, קיץ תשפ"ג, 2023

חלק ראשון – הבנה והבעה (50 נקודות)

1. א. שתי הטענות הרווחות:
- המציאות משפיעה על מצב הרוח שלנו, ואירועי החיים הם שמייצרים את הרגשות שלנו.
  - לבני אדם אין יכולת להתמודד עם הרגשות שהם חווים ולהשפיע עליהם.
- ב. (1) הטענה: הפרשנות האישית שבני אדם נותנים למציאות היא שמשפיעה על מצב הרוח שלהם ועל ההתמודדות שלהם עם הרגשות ועם המציאות שהם חווים.
- (2) כותב מאמר ב מסכים עם טענתו של כותב מאמר א.
- הוכחה: "מחשבות האדם – וליתר דיוק, הפרשנות שלו לעובדות ולנתונים – גורמות לו להרגיש מה שהוא מרגיש" (פסקה ו).
2. א. התפקיד הטיעוני: טענת נגד (טענה רווחת)
- ב. בפסקה ב נקודת המבט היא כלפי חוץ – שינוי המציאות החיצונית.
- בפסקה ד נקודת המבט היא כלפי פנים – שינוי של האדם עצמו, כדי שיוכל להתמודד עם המציאות.
3. א. לפי הרב אונגר, היחס הרצוי כלפי הרגשות הוא שאנחנו נשלוט בהם, לא ניסחף אחריהם אך גם לא נדחיק אותם.
- ב. משפט ממאמר ב: אנו שואפים לנתב את רגשותינו ולא לאפשר לרגשות להוביל אותנו. (פסקה ו)
- משפט ממאמר ג: אדם שהאינטליגנצייה הרגשית שלו מפותחת מסוגל לזהות רגשות שלו ורגשות של אחרים, וכן לרתום את הרגשות לפתרון בעיות. (פסקה ד)
4. א. לפי הציטוט ממאמר א האינטליגנצייה הרגשית מועילה לאדם עצמו.
- לפי הציטוט ממאמר ג האינטליגנצייה הרגשית מועילה לאדם ולאחרים.
- ב. דעתו של כותב מאמר ב דומה לזו של כותבת מאמר ג.
- הוכחה: אנשים בעלי אינטליגנצייה רגשית... בעלי יכולת מצוינת ליצור קשר עם אנשים ולגלות סימפתייה ואכפתיות במערכות היחסים שלהם. (פסקה ט)

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 075281, קיץ תשפ"ג, 2023

5. בקורס שאתם משתתפים בו העוסק בפיתוח האישיות התבקשתם לכתוב סקירה על הרגשות בחיינו. בסקירה הציגו את ההשפעות השליליות של הרגשות על חיינו, ואת תרומתה של האינטליגנצייה הרגשית לחיי האדם. התבססו על שני המאמרים א רב בלבד.

הצעה לסקירה

השכל והרגש הם שני כוחות השולטים באדם ומכוונים את התנהגותו, ומבין שניהם הרגש הוא הדומיננטי ביותר בחיינו. הרגשות שאדם חווה בחיינו מכוונים את מעשיו, מעצבים את סדר החיים שלו, משפיעים על התקשורת הבין-אישית שלו ומעוררים בו מוטיבציה לפעול, ובלעדיהם כמעט אין טעם לחייו (פרידמן, תשע"א ואונגר, תשע"ח). הרגשות יש השפעות שליליות על האדם. הן פרידמן (תשע"א) הן אונגר (תשע"ח) מציינים את ההשפעה השלילית של הרגשות על הפרט הבודד. היעדר שליטה על הרגשות אינו מיטיב עם האדם ופוגע בתפקודו. פרידמן (תשע"א) טוען כי אדם שרגשותיו אינם מאוזנים סובל מכך באופן אישי מכיוון שכל פגיעה נראית בעיניו עלבון גדול. אדם כזה סובל מתסכול, ייאוש, חשש, פחד ואכזבה. פרידמן (תשע"א) מזכיר גם את ההיבט החברתי של הרגשות וקובע שאי-שליטה ברגשות בחיי האדם מפירה את האיזון של יחסיו עם הזולת. כמו כן, פעולה המונעת מתוך רגש מתפרץ – סיכויי הצלחתה קטנים. האינטליגנצייה הרגשית – שהיא היכולת של האדם להבין את הרגשות שלו ושל אחרים, להיות מודע לרגשותיו ולהפעיל שיקול דעת בנוגע אליהם – תורמת לשיפור חיי האדם (פרידמן, תשע"א ואונגר, תשע"ח). האינטליגנצייה הרגשית מאפשרת לאדם לנהל את רגשותיו בתבונה ולשלוט בהם, לשנות רגש שלילי בעזרת שינוי המחשבה, וכך להיחלץ ממצבים שבהם הוא חש מועקה ותסכול (פרידמן, תשע"א ואונגר, תשע"ח). פרידמן (תשע"א) מצייין כי האינטליגנצייה הרגשית מאפשרת חיי רגש עשירים, ואלה הניחנים בה נהנים בכל תחום בחיים. הם נוטים להיות אסרטיביים ולעמוד על שלהם, להביע את רגשותיהם ולחוש תחושה חיובית בנוגע לעצמם. אנשים אלה מפעילים טוב יותר את היכולת השכלית שלהם, הם מובילים ולא מובלים. תרומה אחרת של האינטליגנצייה הרגשית מובאת אצל פרידמן (תשע"א) בציינו כי אנשים בעלי אינטליגנצייה רגשית מאוזנים מבחינה חברתית, והם בעלי יכולת מצוינת ליצור קשר עם אנשים ולגלות סימפתיה ואכפתיות במערכות היחסים שלהם.

ביבליוגרפיה

- הרב אונגר, א' (תשע"ח). ניהול רגשות, לגעת בנפש, חלק 1, עמ' 304-310
- הרב פרידמן, י' (תשע"א). נהלך ברגש, עמ' 40-83

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 075281, קיץ תשפ"ג, 2023

חלק שני – לשון (50 נקודות)

פרק א: שם המספר ואותיות השימוש – חובה (10 נקודות)

6. תשע

אלפים ותשע עשרה

חמישה

בְּחִמְשָׁת

אחת

שלושה

שישים ושניים

שְׁמוֹנֶה

ארבעים ושישה

שניים

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

7. א. I. המערכת השכלית מתמקדת בדברים הרחוקים והכלליים, ואילו המערכת הרגשית מתמקדת בדברים

הקרובים והפרטיים. טפס איחוי (אלוה/מחובר)

II. מנגנוני ההגנה שלנו מסייעים לנו לעיתים בהתמודדות עם מצבים קשים, עם זאת שימוש בלתי מושכל בהם

עלול להזיק. טפס איחוי (אלוה/מחובר)

III. השכל לעומת הרגש הוא איטי, שקול ומחושב. טפס פשוט

ב. (1) המשפטים: III, I; הקשר הלוגי: השוואה/עומת

(2) הקשר הלוגי במשפט האחר: ויתור/הסת"גות

ג. אף על פי שמנגנוני ההגנה שלנו מסייעים לנו לעיתים בהתמודדות עם מצבים קשים, שימוש בלתי מושכל בהם

עלול להזיק.

ד. פסוקית תיאור

פסוקית לוואי	פסוקית לוואי
כך הוא זקוק לרגש המעורר בו אנרגיות.	כשם שאדם זקוק לשכל המכוון אותו בחייו,

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 075281, קיץ תשפ"ג, 2023

8. א. + ב.

פסוקית מושא

(1) כותב המאמר טוען שפרשנות שגויה של אירוע גורמת לאדם צער. 5 טפ"נ

פסוקית נושא

(2) חשוב שנפתח את כישורי האינטליגנציה הרגשית שלנו. 4 טפ"נ

(3) רגשות חיוביים הם גורם מכריע בקבלת ההחלטות של כל אדם,

פסוקית סיבה

6 טפ"נ שכן תחושה טובה מייצרת ביטחון בהווה ואמון בעתיד.

מושא

ב. אדם בעל אינטליגנציה רגשית מפותחת מסוגל למתן את רגשותיו בשעת כעס כי המודעות שלו מכוונת אותו

לוואי
לשליטה ברגשותיו.

ג. מי שמודע לרגשותיו מנהל אותם.

9. א. (1) משפט I: הן את הרגשות החיוביים הן את הרגשות השליליים

משפט II: כלומר זיהוי הכוחות המייצרים את הרגשות

(2)+(3) I במצב אידיאלי האדם משכיל לנהל את רגשותיו – הן את הרגשות החיוביים הן את הרגשות

השליליים.

II. לאדם דרושה מודעות לרגשותיו, כלומר זיהוי הכוחות המייצרים את הרגשות.

ב. הרכיבים באינטליגנציה הרגשית, מודעות עצמית וניהול רגשות, מסייעים לאדם בבניית אישיותו וברוחותו הנפשית.

ג. (1)+(2) I. בעקבות אירועים שונים מתעוררים באדם תסכול או יאוש. נושא (כולל)

II. במסע חייו האדם זקוק להגה המנווט את מהלכיו ולכוח המנוע המקדם אותו. מושא (כולל)

(3) הקשר הלוגי בחלק הכולל במשפט I: ברירה

(4) הסוג התחבירי של משפט II: אורכ

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 075281, קיץ תשפ"ג, 2023

10. א. (1)+(2)

I לפעמים נדמה לנו שאיננו יכולים להתמודד עם הרגשות שלנו.

II. למחשבה שלנו יש השפעה רבה על הרגשות שלנו, ובוודאי יש לה השפעה ניכרת על התוצאות של

הרגשות האלה.

III. לאמיתו של דבר, המודעות לכוחות המשפיעים על האדם מכוונת אותו לשליטה ברגשותיו.

(3) התפקיד המשותף: הכעת וזכות

ב. (1) פעולה הנעשית מתוך דחף רגשי ללא מחשבה או תכנון עלולה להפר את האיזון העדין של יחסינו עם הזולת.

סיכויי הצלחתה של פעולה כזו אינם גבוהים, וכשפעולות כאלה חוזרות ונשנות, כנראה נחוש ונחוה תסכול מתמשך.

(2) הנשואים המורחבים: עלולה להפר ; חוזרות ונשנות

11. א. הצעה לתשובה:

1. לפי מסקנות מחקר על אינטליגנצייה רגשית בגיל הרך, אינטליגנצייה רגשית היא יכולת מולדת.

2. חוקרי אינטליגנצייה רגשית קובעים שיש דרכים לשיפור יכולת זו (על ידי מתן אפשרויות הבעה רגשית לילדים).

3. החוקרים ממליצים: השמעת סיפורים ושירים תורמת לטיפוח הרגשי/יוצרת אצל הילדים מודעות לאחריות שלהם למעשיהם.

ב. (1) שמענו הרצאה על טיפולים רגשיים בזמן מגפת הקורונה.

(2) משמעות I: התפקיד התחבירי: טיפול; המילה/הצירוף: טיפולים רגשיים

משמעות II: התפקיד התחבירי: תיאור (כאן); המילה/הצירוף: טיפול

נשוא

אוגד

ג. אנשים חסרי אינטליגנצייה רגשית אינם מודעים לרגשותיהם, ואין להם יכולת הבנה של רגשות האחר.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 075281, קיץ תשפ"ג, 2023

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

12. א.

הפועל	השורש	הבניין
נִשְׁתַּנָּה	ש-נ-י/ה	התפעל
נוכל	י-כ-ל	קל / פעל
לְזַהוּת	ז-ה-י/ה	פיעל
תִּפְקְדוּ	ת-פ-ק-ד	פיעל
מְעִידָה	ע-י-ד	הפעיל
מוכח	י/ו-כ-ח	הופעל

ב. משיב – נוֹשֵׁב

משיב – תִּשָּׁבֵה

מוֹשְׁבֵה – שָׁב

שָׁבִי – נִשְׁבָּתָה

13. א. שם תואר

- ב. (1) המילה: מקובעים / מאוכזבים / מצוינת הבניין: פועל
- המילה: צונן / גלוי הבניין: קל/פעל
- המילה: נעדר הבניין: נפעל
- (2) גבוהה המשקל: קטל
- או: עשירים המשקל: קטיל
- או: אדיש המשקל: קטיל

ג. הבסיס של המילה חיובי הוא עברי ואילו הבסיס של המילה אינטלקטואלי הוא לועזי.

ד. שלב 1: הצורן הסופי: □ י

סוג הצורן: גזירה

משמעות הצורן: שם תואר

שלב 2: הצורן הסופי: ת

סוג הצורן: נטייה

משמעות הצורן: נקבה

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 075281, קיץ תשפ"ג, 2023

14. א. 1. הזוג: מְנַעֵים, מְנִיעִים   השורש: נ-ו-ע
2. הזוג: מְנַעֵים, נִמְנָעִים   השורש: נ-נ-ע
3. הזוג: נְעִימִים, מְנַעֵמָה   השורש: נ-ע-ס
- ב. המילה: מְנִיעַ   השורש המשותף: נ-ו-ע
- ג. שם הפעולה   הבניין
מונָעִים	מְנִיעַ	קל/פעל
מְנִיעִים	הִנִּיעַ	הפעיל
נְמַנְעִים	הִמְנִיעַ	נפעל
- ד. במשפט 1: משקל קטילה
- במשפט 2: משקל קטיל
15. א. הפועל: מוּבַע   הבניין: הופעל
- הפועל: שְׁבִי   הבניין: קל/פעל
- הפועל: יוֹתַב   הבניין: פועל
- הפועל: לְהִשְׁלִיט   הבניין: נפעל
- ב. עֲצִים – המשקל: קטיל
- משמעות המשקל: תכונה/שם תואר
- חֲשָׁכֹן – המשקל: קיטלון
- משמעות המשקל: מצב
- מִדְעוֹן – צורן סופי: □ן
- משמעות הצורן הסופי: כתב את

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 075281, קיץ תשפ"ג, 2023

16. א. (1) הזיה, הנאה, הלימה (יש לציין שני שמות)
(2) שם פעולה מגזרת נחי ע"ו: הארה / הארה / הארה / הארה
שם פעולה מגזרת חסרי פ"נ: הארה
שם פעולה מגזרת נחי פ"ו: הוקרה
(3) הזוי
- ב. תורשה, המומחה, מולד, תוספת, תומכת
- ג. מעשה חוזר (ונשנה) / נשנה שנובע מדחף רגשי עלול לגרום תסכול.
• החקלאי / חקלאי הצעיר השבית לראשונה את עבודת האדמה בשנת השמיטה תשפ"ב.
- ד. (1) דרך התצורה המשותפת: הלחם
דוגמה: המילה צפירור היא הלחם של המילים צפירה ואור.
(2) המילה מטאור אינה שייכת לקבוצת השמות, כי היא מילה לועזית.